

die ze willen worden. Maar verhalen zijn slechts verhalen en de verbeelding stuit, net als het verlangen, altijd op de werkelijkheid. De verbeelding is essentieel om met de werkelijkheid om te kunnen gaan, maar ze kan die werkelijkheid nooit veranderen.

De wereld – In het Hertenhuis willen de bewoners zich losmaken van de dwingende verhalen in de buitenwereld en *zelf* het verhaal worden, maar ze kunnen het heden van de oorlog niet buitensluiten. Het huiselijke ‘binnen’ staat in contrast met een dreigende wereld buiten, waar een oorlog woedt en een opzettende ijsstorm de herten bedreigt. Viviane laat er geen twijfel over bestaan. Als een bom op het huis zou vallen en het huis zou ontploffen, dan worden alle verhalen weggeblazen. ‘Oorlog heeft die kracht. Oorlog kan verhalen vernietigen en voortbrengen.’

Indiscreties?

Misschien schuilt in deze laatste opmerking ook een verholen commentaar op de andere hoofdstukken van de trilogie. *De Kamer van Isabella* en *De Lobstershop* zijn elk op hun manier meeslepende voorstellingen, die de toeschouwer voortdurend verleiden met een mix van narrativiteit en muzikaliteit. Hoewel dit tot op zekere hoogte ook voor *Het Hertenhuis* opgaat, exploreert Lauwers in deze voorstelling een meer radicale vorm van performativiteit. Lauwers zoekt de grens op van wat voor de toeschouwer dragelijk is, niet door visceraal theater te maken, maar door de toeschouwer in een positie van indiscrete kijker te plaatsen. Op een aantal cruciale momenten in de voorstelling wordt de toeschouwer ongemakkelijk door een overschot aan intimiteit.

Een eerste moment doet zich voor wanneer Benoît in het Hertenhuis aankomt met het dode lichaam van Inge. Hij beweert dat hij door soldaten gedwongen werd haar neer te schieten. Ze wordt naakt op een verhoog centraal op de scène gelegd – een verhoog dat doorheen de voorstelling zowel als lijkbaar en als feestdis zal dienstdoen. We zien de schok, en dan het verdriet dat dit teweegbrengt bij haar moeder Viviane, haar zussen Anneke en Grace, haar echtgenoot Julien. In de hierop volgende scène tracht de moeder haar dochter mooi te maken, haar netjes aan

te kleden om haar op te baren. Bij het afleggen biedt het lichaam echter weerstand. Het is een lijk geworden, koud, bleek en stijf door de rigor mortis. Hang er al een reukje aan? Het is ongemakkelijk kijken naar een moeder die klungelt met de weerbarstige ledematen van haar dode kind. Het spel met vervreemding dat eigen is aan de acteerstijl van Viviane De Muynck, lijkt achterwege gelaten. Daarenboven duurt de scène lang, langer dan dragelijk is, maar je moet blijven kijken. Als toeschouwer word je overvallen door het gevoel een grens te overschrijden en getuige te worden van een moment waarvan je als buitenstaander geen getuige zou mogen zijn.

De dubbelzinnige maar intrigerende rol van Tijen Lawton creëert een tweede moment. Hoewel haar verlies het uitgangspunt was van *Het Hertenhuis*, houdt ze zich aanvankelijk op het achterplan op. Daar danst ze. Voortdurend. Op gezette tijden laat ze de voorstelling haperen door met een luide knal een enorme sporttas op de scène te gooien, waarna de actie stopt en ze een korte maar breekbare frase danst. Alsof ze de toeschouwer eraan wil herinneren dat achter het sprookjesachtige hertenhuis de brutale werkelijkheid van haar verlies schuilgaat, maar als antwoord op de blikken die nu plots op haar gevestigd zijn,

slechts woordeloos kan dansen. Zij, of beter: haar dansende lichaam, is het punctum van *Het Hertenhuis*, een korstige wonde die bij elke beweging blijft tegentrekken. Wanneer ze het Hertenhuis uiteindelijk toch betreedt, zowel letterlijk als figuurlijk, wordt de grens tussen de danseres en haar personage, tussen haar verhaal en de fictieve plot, haast ondraaglijk dun. Ze speelt de zus van de fotograaf Benoît, die ontdekt dat haar broer in het Hertenhuis door Julien werd gedood. In ongeloof richt ze zich tot het dode lichaam dat midden op de scène naast dat van Inge ligt: ‘Benoît, zeg dat het niet waar is. Zeg me dat dit niet het juiste verhaal is. [...] Benoît, het is niet jouw oorlog. Waarom moest het jouw oorlog zijn? Kom, zeg iets tegen me. Kijk me aan. Ik ben het, je zus.’ Benoît beantwoordt de vragen van zijn zus. Zoals in alle delen van de trilogie spreken ook in *Het Hertenhuis* de doden. Benoît is een geest op de scène, die het verleden onvoltooid laat door steeds opnieuw op scène te verschijnen.

Voor de toeschouwer is het bijna onmogelijk om in de dialoog die zich ontspint tussen de dode broer en zijn zus geen *re-enactment* te zien van het verscheurende verlies dat zich in het leven van Tijen Lawton moet hebben genesteld. Gedurende een kort moment staan realiteit en fictie in superpositie. Het is zonder

Misha Downey in *Het Hertenhuis* © Maarten Vanden Abeele